

specifikace: K řízení o nároku žalobců, jako nabyvatelů akcií (stávajících akcionářů), vůči žalovanému, jako převodci akcií akciové společnosti, na zaplacení smluvní pokuty (jako akcesorického závazku) za porušení (hlavního závazku) povinností ze strany žalovaného podle smlouvy o převodu akcií jsou v prvním stupni příslušné krajské soudy.

Mezi spory „týkající se cenných papírů“ podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., k jejichž projednání a rozhodnutí jsou v prvním stupni příslušné krajské soudy, spadají též spory týkající se nároků na zaplacení smluvní pokuty za porušení povinností při převodu akcií.

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

§ 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř.

§ 514 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

§ 1 zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích (ZOK)

§ 256 zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích (ZOK)

Ncp 564/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného ve věci

žalobců: **a) XY, a. s., IČO XY**

b) R. F.

oba zastoupení advokátem Mgr. Jindřichem Králem
sídlem Husova 5, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému:

P. B.

zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Pelikánem
sídlem Tyršův dům, Újezd 450/40, 118 01 Praha 1

o 5 000 000 Kč s příslušenstvím

vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 10 C 137/2020, o určení věcné příslušnosti,

takto:

- I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.**
- II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Městskému soudu v Praze.**

Odůvodnění:

1. Žalobci se svou žalobou doručenou Obvodnímu soudu pro Prahu 5 (dále jen „předkládající soud“) dne 4. 5. 2020 domáhají proti žalovanému zaplacení žalované částky (žalobce a/ ve výši 3 750 000 Kč, žalobce b/ ve výši 1 250 000 Kč) jako smluvní pokuty za porušení povinností ze smlouvy o převodu tam specifikovaných akcií uzavřené mezi žalobci jako kupujícími a žalovaným jako prodávajícím dne 11. 4. 2019 (dále i jen „Smlouva“). Žalobci se na základě Smlouvy stali vlastníky celkově 80% podílu na základním kapitálu společnosti XY (dříve XY.), IČO XY (dále i jen „Společnost“). Žalovaný porušil zákaz konkurence a nesplnil tzv. post-closingové povinnosti.
2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále i jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2, 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), k námitce věcné nepřislušnosti předkládajícího soudu vznesenou žalovaným, když podle jeho názoru není dána v prvním stupni věcná příslušnost okresních soudů, neboť věcně příslušnými jsou podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. krajské soudy, jelikož jde o spor mezi společníky Společnosti vyplývající z účasti na Společnosti.
3. Žalobci s námitkou věcné nepřislušnosti nesouhlasili. Smluvní pokuta jako utvrzení závazku jedné ze smluvních stran nesouvisí s účastí na Společnosti nebo činností s touto Společností spojenou. Smluvní pokuta má povahu akcesorického závazku, a tudíž z právní podstaty nemůže souviset s účastí na obchodní korporaci. Smluvní pokuta, kterou žalobci v souladu se Smlouvou požadují ve většině případů vůbec neutvrzovala závazek žalovaného učinit cokoli v souvislosti se Společností. Smluvní pokuty utvrzují závazky sjednané mezi žalovaným jako prodávajícím a žalobci jako kupujícími a jedná se tak zřejmě o právní vztahy vyplývající z postavení smluvních stran konkrétního právního jednání, nikoli vyplývající z povahy postavení společníků Společnosti.
4. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
5. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
6. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
7. Podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř. krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve sporech z finančního zajištění a sporech týkajících se investičních nástrojů a cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů, i když se nejedná o investiční nástroje.
8. Obchodní korporace jsou upraveny v zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále i jen „ZOK“). Akciová společnost je jako obchodní společnost obchodní korporací (§ 1 odst. 1, 2 ZOK).
9. Podle žaloby a žalobních tvrzení obsažených v žalobě, která jsou rozhodnými okolnostmi pro účely procesního rozhodnutí o věcné příslušnosti soudů, je předmětem řízení nárok žalobců jako nabyvatelů akcií Společnosti (stávajících akcionářů) vůči žalovanému jako převodci akcií Společnosti na zaplacení smluvní pokuty (jako akcesorického závazku) za porušení (hlavního závazku) povinností ze strany žalovaného podle Smlouvy o převodu akcií.
10. V projednávané věci tak jde (z procesního hlediska) o spor mezi akcionáři Společnosti, který vyplývá z jejich (současné či předchozí) účasti na Společnosti (žalobci jako společníci Společnosti v souvislosti se svou nynější účastí na Společnosti tvrdí, že žalovaný jako převodce akcií porušil povinnosti ze Smlouvy, které měl vůči stávajícím společníkům Společnosti splnit

v souvislosti s převodem akcií, ať již se jedná o porušení zákazu konkurence nebo nesplnění tzv. post-closingových povinností).

11. K problematice věcné příslušnosti soudů v občanském soudním řízení ohledně sporů ze smluv o převodu akcií jako účastnických cenných papírů se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 15. 6. 2017, sp. zn. 29 Cdo 4825/2015 (publikovaném pod č. 141/2018 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek) tak, že (cit.): „krajské soudy jsou podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., ve znění účinném od 1. ledna 2014, věcně příslušné k rozhodování sporů ze smluv o převodu podílu v obchodní korporaci, a to bez ohledu na to, zda je podíl představován účastnickým cenným papírem“.
12. Podle obsahu žaloby tak pro účely procesního rozhodnutí o věcné příslušnosti soudů nelze jinak, než učinit závěr, že v projednávané věci je dána věcná příslušnost krajských soudů podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.
13. Nadřízený soud považuje za vhodné vyjádřit se pro úplnost i k otázce věcné příslušnosti podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., účastníky ani předkládajícím soudem nezmiňuje.
14. Ustanovení § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., a to s účinností od 30. 9. 2017 (v souvislosti s novelizací občanského soudního řádu provedenou zákonem č. 296/2017 Sb.), zahrnuje též spory týkající se obecně cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů. Mezi spory „týkající se cenných papírů“ spadají též spory týkající se uplatňovaného nároku na zaplacení smluvní pokuty za porušení povinností při převodu akcií jako účastnických cenných papírů.
15. Právě „účastnická“ povaha akcií jako cenných papírů zakládá věcnou příslušnost krajských soudů ke sporům z převodu akcií, a to jak podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., tak i podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., když mezi uvedenými ustanoveními o. s. ř. nelze v daném ohledu dovodit vztah obecného a speciálního, neboť každé z dotčených ustanovení cílí na odlišnou vlastnost akcie, s níž jsou jednak spojena práva (bývalého i současného) akcionáře jako společníka akciové společnosti („účastnická“ povaha akcie), přičemž se současně jedná o cenný papír, to vše ve smyslu § 256 odst. 1 ZOK, i podle § 514 a následujících zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů; v případě sporů týkajících se cenných papírů pak ani není pro účely posouzení věcné příslušnosti významné, kdo je účastníkem řízení.
16. Nadřízený soud proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. tak, že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy, a zároveň podle § 104a odst. 6 o. s. ř. rozhodl o postoupení věci Městskému soudu v Praze jako soudu věcně příslušnému.
17. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).
18. Není ale vyloučeno, aby se soud, jemuž byla věc takto postoupena jako soudu věcně příslušnému, zabýval případně svou místní příslušností (§ 104a odst. 6 věta za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 24. srpna 2020

JUDr. František Kučera
předseda senátu